

Grenzeloos Gastvrij in M

2017 -2018

1. Korte omschrijving project

In 2017 herdacht M de presentatie van de collectie. Het publiek kreeg hierbij een centrale rol en participatie was een sleutelwoord, net als beeldgeletterdheid.

Binnen deze make-over werd expliciet gekozen om één museumzaal te wijden aan een co-creatief traject: creatie voor en door het publiek. M heeft de voorbije jaren al een duurzame samenwerking met het publiek uitgebouwd. Naast de samenwerking rond de collectie zijn er diverse maatschappelijke projecten geweest waarbij de focus werd gelegd op een bijzondere doelgroep. De rode draad van de projecten 'Publiek Aan Zet', 'Ravage: Mijn verhaal-Ons verhaal', 'Wereld van Herinnering' en 'Twisted Strings' is co-creatie. Met de vernieuwde visie grijpt M de kans om hiervoor permanent een museumzaal te reserveren voor het publiek. Elke presentatie in deze museumzaal vertrekt vanuit drie uitgangspunten: (1) verhaal/vizier van de participant staat centraal, (2) kunstwerken zijn een vertrekpunt/middel tot communicatie en (3) dit publiekstraject is telkens langlopend en duurzaam.

Het eerste traject, M-gastvrij, nodigde 8 Leuvenaars uit om een kleurrijke selectie uit de M-collectie (oude kunst) én de Cera-collectie (hedendaagse kunst) te maken. Thema binnen deze selectie is 'gastvrijheid'. De groep Leuvenaars die meewerkten en nog steeds meewerken, bereikt via de Dienst Diversiteit, hebben een migratieachtergrond: Liza Feyaerts (Rusland), Akkacha Benazzouz (Marokko), Jing Kong (China), Xinwei Julie (China), Iwona Pom (Polen), Blanca Candia (Mexico), Gloria Margarita Vasquez (El Salvador) en Karen Vangansewinkel (Aruba). Naast een eigen keuze kunstwerken, vertellen zij hun persoonlijke associaties/verhalen bij het werk en de link met het thema gastvrijheid. Selectie, presentatie maar ook bemiddeling namen ze voor hun rekening. De muurtekst, labels, audioguide, app, filmpjes... alles gebeurt in samenspraak met deze participanten.

Welke ervaring krijgen bezoekers? Als je de museumzaal van M-gastvrij betreedt, doe je je schoenen uit en word je ontvangen in verschillende talen. Centraal in de ruimte zie je een grote projectie met interviews van alle deelnemers. Neem tijd om iedereen te horen, vanop een stoel in het midden. Pas daarna, achteraan in de zaal met een sluier als gordijn, vind je de selectie van kunstwerken. Want deze museumzaal kiest ervoor het persoonlijk verhaal van een publiek op de voorgrond te plaatsen, tegenover de kunstwerken die al deze verhalen losweken.

2. Doelstellingen en resultaten

- Doelstellingen op bezoekersmaat:
 - o Bezoekers van deze presentatie ontdekken een veelkleurige of gelaagde visie op de M- collectie;
 - o Bezoekers ervaren de confrontatie tussen het katholieke perspectief en het perspectief van andere godsdiensten;
 - o Bezoekers ontdekken hedendaagse persoonlijke verhalen (*your story*), gekoppeld aan erfgoed en kunsthistorische info (*our story*);

- Bezoekers ontdekken dat M niet uitsluitend tentoonstellingen maakt door curator (*top-down*) maar ook in een co-creatieve tentoonstelling het curatorschap geeft aan bezoekers (*bottom-up*).

Uit bevraging blijkt dat deze zaal gesmaakt wordt door onze bezoekers. Resultaten van het gastenboek zijn over het algemeen positief.

Enkele scans uit het gastenboek: zie bijlage 1

Uit observatie van onze publieksbegeleiders blijkt ook dat publiek lang blijft hangen in deze zaal en gemiddeld 2 tot 3 filmpjes uitkijkt.

- Doelstelling voor deelnemers co-creatief traject:
 - Deelnemers gaan aan de slag met de collectie, niet alleen receptief maar ook in een actieve en creatieve rol als partner;
 - *Empowering*: elke deelnemers kan zijn/haar talenten inzetten;
 - Deelnemers ervaren dat een museum plaats maakt voor hun persoonlijk verhaal.

De deelnemers zijn positief over het proces en de tentoonstelling. Ze profileren zich als Ambassadeurs van de tentoonstelling en breder ook van M. Enkelen van hen engageren zich na de opening ook nog als "woordvoerders" in het museum zelf. Ze geven zelf rondleidingen of workshops, zowel aan volwassenen, aan kinderen als aan kwetsbare doelgroepen (blinden en slechtzienden).

De verschillende verhalen van de deelnemers tonen ook hun bredere blik op de collectie van M en kunst in het algemeen.

Karen, één van de deelnemers, is op vraag van haarzelf en na een zelfde selectieronde conform aan onze de andere gidsen, ondertussen vast opgenomen in het gidsenteam

- Doelstelling op museumniveau:
 - Publieksvernieuwing en - verbreding: deelnemers betrekken hun eigen netwerk en achterban in het museum wat nieuwe bezoekersprofielen oplevert;
 - *Community*-werking via samenwerking dienst diversiteit voor werving en coaching deelnemers;
 - Professionalisering in het co-creëren van een expo, samen met het publiek (na Publiek Aan Zet, Twisted Strings, ...): hoe kunnen we het publiek mee laten beslissen in verschillende aspecten van de werking?

De verschillende afdelingen en diensten in het museum leerden heel veel van de deelnemers. Hun unieke blik op de kunst, de scenografie, de verhalen, teksten en bemiddeling leerden ons uit onze comfortzone te komen en op een andere manier te werken aan een collectiepresentatie. Het proces van voorbereiding en de dialoog met de deelnemers was hierbij cruciaal.

3. Voorbeeld van een verhaal

<BLANCA>

Pol Pierart 2001, Le Belg est un ultra terrestre, 2001

Belgen als buitenaardse wezens, echt? Ik vind ze niet anders dan andere Europeanen. Het is hier erg klein, dat wel ... In één dag reis je het ganse land door, als je wil tot Parijs of Amsterdam: wat een verschil met Mexico. Om van noord naar zuid te reizen heb je drie dag nodig! Wel kan ik me nog elke dag over kleine dingen verbazen hier. Waarom zijn er bijvoorbeeld zoveel verschillende politiekorpsen in Brussel? Ook zag ik gisteren op tv een interview waarin een vooraanstaand econoom vragen kreeg over de nauwe banden met een minister. De econoom antwoorde erg rustig, maar in Mexico zouden dergelijke vragen op televisie totaal niet kunnen. Direct censuur!

Vroeger zou ik dit geen kunst gevonden hebben, ik heb hier echt naar leren kijken. Hedendaagse kunst als deze was me echt vreemd. Een venster, op zich is dat zo banaal, zou je denken. Ik herinner me nog de eerste keer dat ik een modern kunstwerk hier zag: de

kakmachine van Wim Delvoye op televisie. Ik kon daar totaal niet aan uit! (*lacht*)

Archeologie, De Maya's en Azteken, het oude Egypte ... Dat was voor mij kunst in Mexico. Twee keer per jaar nam ik m'n kinderen mee naar musea in Mexico Stad, ze waren toen zeven en tien jaar oud. Doordat ik als moeder thuis bleef in België, had ik veel tijd en schreef ik me in aan de kunstacademie van Leuven. Ik leerde er keramiek, tekening, en ging ook met mijn man meer en meer naar musea. Zo ben ik langzaam meer in contact gekomen met modern kunstvormen. Als ik vergelijk met hoe mijn kijk op de dingen vandaag veranderd is tegenover vroeger in Mexico ... Nu accepteer ik dit tenminste al als kunst, los van de vraag of ik het mooi vind of niet.

De zalving in Bethanië, Pseudo Ortkens, Zuidelijke Nederlanden, ca. 1500-1525

Een vrouw die de voeten van een man wast, wat een vernederende taak. In Mexico staan veel moeders er na een echtscheiding alleen voor: de man gaat verder met zijn leven en kijkt niet meer om naar de kinderen uit z'n vorig huwelijk. Een groot verschil met België, waar co-ouderschap meer de regel dan de

uitzondering is. Maar wanneer het over werk gaat, heeft België lessen te leren van Mexico. Veel meer vrouwen hebben er topfuncties, ook aan de universiteit had ik erg veel vrouwelijke collega's. Ik heb een poging gedaan om in België werk te vinden als chemicus, maar de taalbarrière was te groot. Ik was bovendien vijfenveertig jaar: zo interessant was ik niet meer voor de arbeidsmarkt. De erkenning van mijn diploma's bleek allesbehalve evident, mijn man suggereerde dan maar dat ik beter thuis bleef. Ons nieuw samengesteld gezin telde immers vier kinderen, maar makkelijk vond ik dit allerminst. Ik was altijd een zelfstandige vrouw geweest die plots enkel mocht instaan voor koken en huishouden.

M'n vader was erg traditioneel: wanneer de tortilla's koud werden, moest m'n moeder onmiddellijk naar de keuken om ze op te warmen. Z'n serviette moest altijd op een specifieke manier geplooid bij z'n bord klaarliggen. Ook moest zij altijd de telefoon opnemen, ook al stond die vlak naast hem op tafel. Vandaag maak ik soms ook koffie voor m'n man, maar dat is dan m'n eigen keuze: ik wil die koffie voor hem maken, hij apprecieert zo'n gebaar.

brengen. Ik voel het fysiek ook, wanneer het te lang donker is in de winter. Ik lach ook meer wanneer de lente aanbreekt. Ook de kleuren in Mexico zijn totaal anders. Niet alleen van de lucht, ook de kleren of auto's zijn veel feller. Nu ik zelf ook leer te schilderen, realiseer ik me pas hoe moeilijk het is die kleuren zo gelaagd weer te g

Landschap, Constant Permeke, ca. 1940

Is er beter weer op komst? Of licht, misschien? Met die lange donkere winter heb ik het in België lang moeilijk gehad. Nu ben ik eraan gewend en doe ik thuis alle moeite om tijdens de winter licht en sfeer in huis te

